

Bødkegårdens læreplan

Bødkegården er en selvejende aldersintegreret institution, der har til huse på en firlænget gard med stor legeplads, dyr i stalden og egen bus.

Vi er en børnehave normeret til 80 børn fordelt på fire stuer, en vuggestue der er normeret til 12 børn og en gruppe for børn med specielle behov/handicap, hvor nogle er integreret i børnehaven.

Herudover driver vi SFO i samarbejde med Frederikshavn Kommune og Torslev Skole (Distrikt Syd), og vi har et Fritidscenter til de ældste elever.

Bødkegården modtager børn fra et stort opland og børnegruppen er præget af stor mangfoldighed. Det giver mange muligheder, men kræver også i høj grad at der tages individuelle hensyn.

Naturen, udelivet og dyrene i stalden har høj prioritet i dagligdagen. Vi har megen fokus på at børnene bevæger sig hver dag og oplever glæden ved dette. Her er svømmehallen et aktiv for byen og vi svømmer bl.a. i vinterhalvåret. Fællesskabet blandt børn og voksne styrkes bl.a. ved den årlige koloni.

Vi arbejder ud fra en anerkendende relations pædagogik (ICDP) – med fokus på barnets ressourcer og udviklingsmuligheder, i stedet for begrænsningerne. Der sker ingen udvikling uden relationer. At være barn har en værdi i sig selv og vi vægter legen højt. Det er igennem leg barnet udforsker verden og afprøver egne grænser, ofte i fællesskab med andre børn og voksne.

Vi vægter det gode samspil, det at have det godt sammen og være sammen på en respektfuld måde er vigtigt. Det gælder i hverdagen blandt børn, kollegaer og i samarbejdet med forældrene.

På Bødkegården har forældresamarbejdet altid været en vigtig brik, dels i forhold til det enkelte barns trivsel, men også for Bødkegårdens udvikling. Der har altid været stor opbakning til arrangementer og udvikling af stedet. Der er bl.a. også dannet en forældreforening, Bødkegårdens Venner, der gør at vi har dyrehold i stalden.

Vi gør meget brug af lokalmiljøet og betragter os som medspiller i lokalsamfundet. Vi bruger byens mange grønne områder, det lokale Kulturhus hvor vi går på biblioteket, svømmer og ser teater. Vi åbner institutionen ved forskellige arrangementer i årets løb og interesserer os for byens udvikling. Vi samarbejder bl.a. med ældrecentret, biblioteket, dagplejen og skolen.

VÆRDIGRUNDLAG FOR BØDKERGÅRDEN

Bødkergården ser vi som **mulighedernes gård**, hvor vi finder nye veje og arbejder under mottoet: **DET GØR VI DA BARE!**

Leg, dyr og natur.

På Bødkergården får dit barn mulighed for at opleve natur og dyr og se, at tingene hænger sammen.

Bødkergården giver plads til at være *”rigtig”* barn: Igennem leg at udforske verden og afprøve egne grænser. Her får dit barn muligheden for at være sammen med andre eller for sig selv, bruge sin fantasi. Dit barn kan få jord under neglene, se lammet blive født, høre hanen gale, samt lugte, når møddingen bliver kørt ud på køkkenhaven.

Tryghed, barnet i centrum.

På Bødkergården har vi ægte interesse for dit barn og giver dit barn en hånd til at komme videre i livet. Her har vi en forventning om at skabe et tæt samarbejde omkring dit barn.

Selvværd.

På Bødkergården vil vi styrke dit barns tro på sig selv.

Vi giver dit barn muligheder for at turde noget og hjælper det til at få succes.

Ansvarlighed

På Bødkergården giver vi dit barn mulighed for tage ansvar for sig selv, andre børn og voksne, vores dyr og vores ting.

Uanset om du er barn, forældre eller personale, vil vi gerne, at du føler dig hjemme på Bødkergården.

Rummelighed.

På Bødkergården har vi respekt for forskellighed og giver plads til den enkelte.

Dette betyder også, at vi har troen på, at alt kan lade sig gøre og går positivt ind i nye udfordringer.

Kommunikation.

På Bødkergården hjælper vi dit barn med at gøre sig forståelig og blive forstået, samt lytte til og være opmærksom på andre.

Fællesskab og samarbejde.

På Bødkergården bruger vi - forældre og personale - hinandens evner og ressourcer og løfter i samlet flok. Her siger vi tingene, som de er. Vi tror på at: *”Ene kan jeg noget - sammen kan vi mere.”*

Livsglæden og den positive ånd får glade voksne og glade børn til at opleve gode dage på Bødkergården.

SMIL – Vi er alle smittebærere!

Grundlaget bygger på dybe rødder til ICDP og inklusion.

På Bødkergården tager ledelsen ansvar for at personalet kan koncentrere sig om **kerneopgaven**; at være der for børnene, deres trivsel og udvikling.

På Bødkergården sørger ledelsen for at der bliver skabt rum til at der evalueres, dokumenteres og udvikles på læringsmiljøerne samt personalets faglighed. Ledelsen følger op på tiltag og støtter op om personalets ideer til videreudvikling af læringsmiljøerne og tager del i det pædagogiske arbejde.

Vi udvikler vores pædagogisk praksis ved at arbejde med ICDP, forskellige analyse modeller (bl.a. Den situationsdidaktiske model, Aktionslæring) og KVALid.

ICDP – en anerkendende pædagogik

ICDP er baseret på et menneskesyn, hvor alle mennesker har værdi og ressourcer. Børn udvikles og trives bedst, når de anerkendes: Børn skal ses, høres og krammes, så de oplever og føler anerkendelse af hele deres væsen, ikke kun deres færdigheder og talenter.

Kernen i ICDP er at vise omsorg, glæde, begejstring og anerkendelse af barnet og dets mange ressourcer. Anerkendelse skaber tryghed, og tryghed er en forudsætning for at turde udforske verden på egen hånd. Anerkendelse styrker børns selvværd og sociale kompetencer og dermed evnen til at indgå i fællesskaber og venskaber.

At arbejde med ICDP i vores praksis betyder, at vi har fokus på anerkendelse i samspillet med børnene i dagligdagen.

De otte samspilstemaer

Den følelsesmæssige dialog:

1. Vis positive følelser – vis, at du er glad for barnet
2. Juster dig i forhold til barnet og følg dets udspil og initiativ
3. Tal med barnet om de ting, det er optaget af, og prøv at igangsætte en "følelsesmæssig samtale"
4. Vis anerkendelse og giv ros for det, barnet kan

Den meningskabende dialog:

5. Hjælp barnet med at fokusere dets opmærksomhed, således at I får en fælles oplevelse af ting i omgivelserne
6. Giv mening til barnets oplevelse af omverdenen ved at beskrive jeres fælles oplevelse og ved at vise følelser og entusiasme
7. Uddyb og giv forklaringer, når du oplever noget sammen med barnet

Den vejledende dialog:

8. Hjælp barnet med at kontrollere sig selv ved at sætte grænser for det på en positiv måde – ved at vejlede det, vise positive alternativer og ved at planlægge sammen

Inklusion (børn i udsatte positioner)

- **Vi skaber rammerne, så alle føler ligeværd.**

Når vi tænker Bødkergården, er det som én stor institution, hvor alle er en del af et større fællesskab. En åben institution hvor børn har mulighed for at lege, være sammen omkring fælles interesser, blive udfordret og udvikle sig på tværs af alder, køn og handicap.

Rammerne er både de fysiske rammer med legeplads, stald, bus og lokalsamfundet, men rammerne er også måden vi er sammen på – på Bødkergården arbejder vi med "det gode samspil" som redskab.

Vi justerer os til den enkeltes ressourcer og tilgodeser særlige behov. Derfor behandler vi ikke alle ens, men forskelligt. Vi er ikke alle lige store, lige stærke, lige gamle og lige ressourcefyldte, men vi er lige meget værd.

- **Vi planlægger aktiviteter ud fra inkluderende overvejelser.**

Når vi planlægger aktiviteter – både de daglige oplevelser og i større sammenhæng – skal vi tænke på i hvor høj grad aktiviteten er inkluderende. Dvs. at vi skal mere end tænke på lokaler, praktiske foranstaltninger, tid og ressourcer, børnenes lærerplaner mm. Vi forpligter os til at sætte os ind i, hvordan vi formoder, at det enkelte barn og forælderen vil opleve aktiviteten: Er det noget jeg kan være med i? Er der plads til mig? Er der nogen der vil hjælpe mig med at få en god oplevelse? Er der brug for mig?

Vi skal tænke i store og små aktiviteter/grupper samt daglig forældresamarbejde og forældrearrangementer. Det handler om at alle føler, at de er med – at alle oplever, at de er en del af aktiviteten.

- **Vi skaber og giver plads til forskellighed.**

Vi har alle forskellige forudsætninger og alle har noget at bidrage med til fællesskabet. Vi ser forskellighed som en styrke for mangfoldigheden og en udfordring, fordi vi ikke nødvendigvis er enige. Vi er rollemodeller i fht. at vise respekt, værdsætte og lytte til andre mennesker. Vi forsøger at videregive det til børnene, så de lærer det som noget grundlæggende i deres omgang med andre. I dagligdagen giver vi os tid til at snakke med børnene og "blander os" i deres samvær for at øge deres forståelse for hinanden. Voksen og voksen imellem respekterer vi hinandens synspunkter og forsøger at forstå hinandens motiver, også selvom vi mener noget forskelligt.

- **Vi viser oprigtighed og indlevelse over for børn, forældre og kollegaer.**

Når vi omgås børn, forældre og hinanden er det vigtigt, at vi først og fremmest giver os tid til hinanden. Alle har brug for at føle sig set og anerkendt. Vi er forpligtede til at vise nærvær og troværdighed, samt at have en forståelse for hinanden og den enkeltes behov. Vi er rollemodeller. Ikke bare for børn og forældre, men også for hinanden. Hvis vi hver især viser at vi er opmærksomme, imødekommende og har en positiv tilgangsvinkel over for andre, smitter det af på både børn, forældre og hinanden.

- **Vi er imødekommende, så alle føler sig set og betydningsfulde.**

Vi er imødekommende, når vi hilser ordentlig på hinanden. Det lille øjeblik, hvor vi siger ”hej” eller ”god morgen” har stor betydning. Vi sender signaler om at lige nu ser jeg dig – og du betyder noget for mig.

Dette gælder for alle vi møder i dagligdagen – børn, forældre, kollegaer, besøgende, folk vi kender i forvejen og folk, der er nye på Bødkergården.

- **Vi viser glæde og entusiasme i samspillet med barnet:**

Glæde smitter og giver positiv energi, så hvis vi ser glade og smilende ud og siger positive ting, smitter det af på alle vi møder. Når vi er engagerede, bliver vores kropssprog også tydeligt, og børnene kan bedre forholde sig til, hvad vi mener og hvem vi er. I samværet med børnene er det vigtigt, at vi er oprigtige og tør at give os hen i legen eller aktiviteten.

- **Vi er rollemodeller for børn, forældre og hinanden.**

Alle mennesker påvirker hinanden. Vi er med vores faglige viden specielt forpligtede til at være foregangsmænd og – kvinder for, hvordan man opfører sig over for hinanden og tager ansvar i fællesskabet. Børn gør det, de ser, voksne gør. Forældre bliver inspireret af vores omgangsform med deres børn. Vi bærer vores egen kultur videre til hinanden. Derfor viser vi med vores væremåde, at alle på Bødkergården er en del af Bødkergården.

- **Vi løser konflikter, så alle føler sig hørt og forstået.**

Det handler ikke om at have ret eller ej, om at få sin vilje eller ej. Det handler om at vi lytter til alle parterne i konflikten, forsøger at få alle motiver frem i lyset og sætter ord på dem. På den måde kan vi skabe forståelse for hinandens ”sandhed” og lave aftaler om, hvordan vi forebygger misforståelser i fremtiden. Alle konflikter skal afsluttes med alternative løsningsforslag, så vi bliver bedre rustede til at møde en konflikt fremover.

Pædagogisk læreplan

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse på Bødkegården. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det pædagogiske arbejde i hverdagen.

Det fremgår af den pædagogiske læreplan, hvordan vi på Bødkegården, så vidt muligt, gennem hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø er tilrettelagt, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiver og deltagelse, til børnefællesskabet, til den aktuelle børnegruppes sammensætning og til børnenes forskellige forudsætninger.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan er udarbejdet med udgangspunkt i:

- Det fælles pædagogiske grundlag, som består af en række fælles centrale elementer, som skal være kende-tegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark
- De seks læreplanstemaer
- De tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.
- Frederikshavn Kommunes Børn – og Unge politik.

Hvis du vil vide mere om rammen for den pædagogiske læreplan

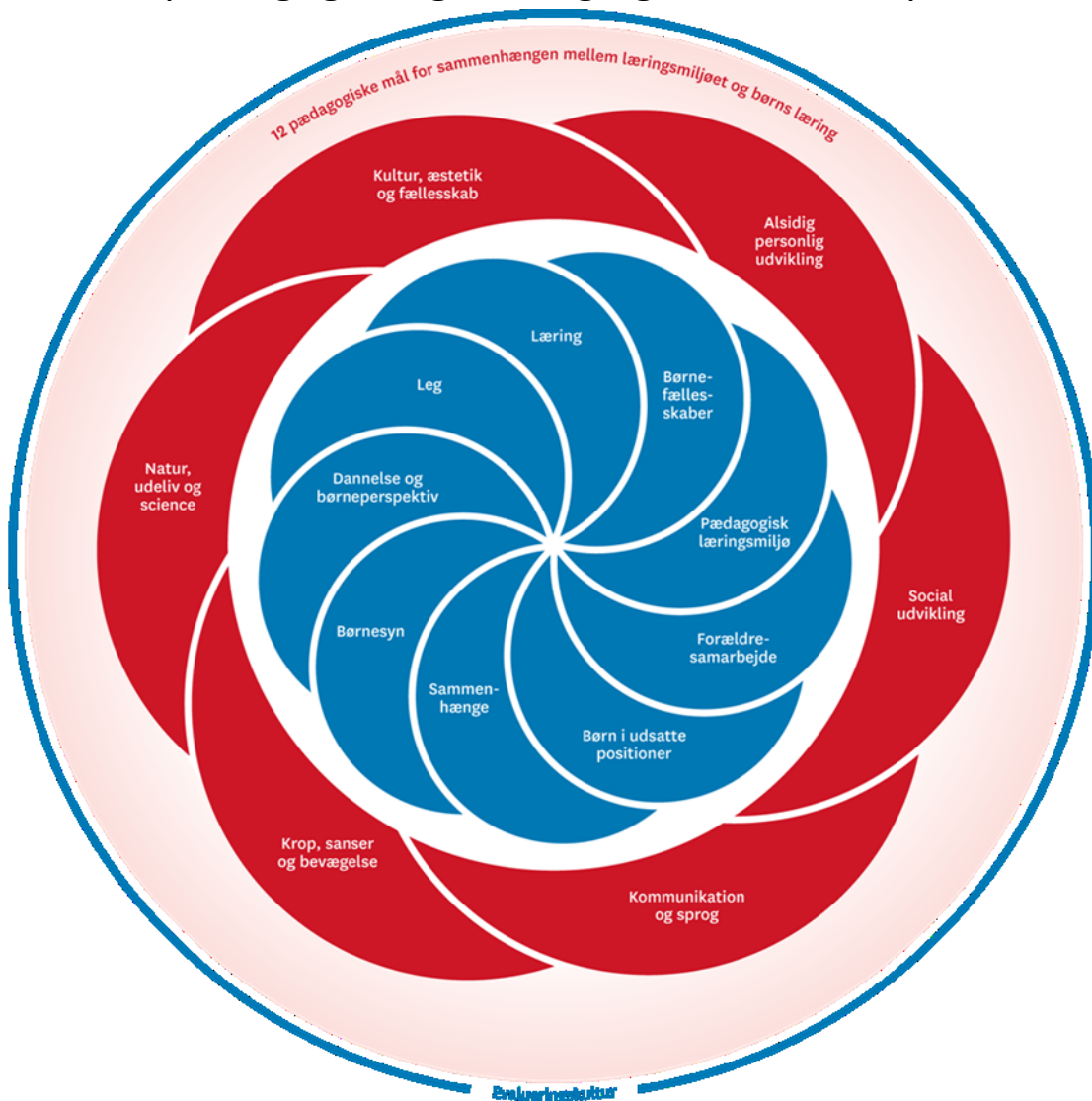
[Den styrkede læreplan](#)

(højre klik og tryk på; Åbn Link)

Hvis du vil vide mere om Børn og Unge politik Frederikshavn

[Børne- og ungepolitik Frederikshavn](#)

Det fælles pædagogiske grundlag og de seks læreplanstemaer

Det pædagogiske grundlag

Temaer i det pædagogiske grundlag	Korte retningsgivende refleksioner og eksempler på, hvordan vi på Bødkegården forholder os til temaet
<p>Børnesyn</p> <p>Hvordan kommer "børnesyn" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Bødkegårdens børnesyn er præget af, at alle børn er unikke og dermed også forskellige. For at behandle dem ens, skal de behandles forskelligt for at lykkes, mestre og udvikle sig. De voksne har ansvaret for at støtte og guide alle børn. Vi har fokus på det enkelte barn, men ser også barnet som en vigtig og betydningsfuld del af fælleskabet.</p> <p>ICDP er vores grundlæggende faglige arbejdsredskab. Vi har en anerkendende tilgang til børnene, så de bliver mødt, set og forstået. Vi anerkender barnets følelser uanset om de er glade, kede af det, sure eller vrede. Vi mener, det er vigtigt at barnet mærker egne følelser, da det er afgørende for deres identitetsdannelse.</p> <p>Hver morgen hilser vi godmorgen til barnet med navn, smil, øjenkontakt og nærvær. For os er det afgørende, at vi har fokus på at etablere og bevare gode og tætte relationer til barnet. Derudover er vi meget bevidste om vores egen udstråling og kropssprog.</p> <p>Eksempel:</p> <p>Når vi krammer grædende Line på tre år og siger at vi godt kan forstå, at hun er ked af at mor skal på arbejde.</p> <p>Når vi husker at spørge Phillip på fem år om lørdagens fodboldkamp?</p> <p>Når vi siger til Mathias på fire år, at han ikke må vaske sandkasselegetøjet i håndvasken, men at vi kan tænde for vandhanen i sandkassen i stedet for.</p>
<p>Dannelse og børneperspektiver</p> <p>Hvordan kommer "dannelse og børneperspektiver" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>På Bødkegården arbejder vi med dannelse og børneperspektiver, når vi dagligt guider børnene i leg, relationer, aktiviteter, hverdagsrutiner og konflikter. Vi støtter børnene i at de gradvist bliver mere selvstændige og selvhjulpne og vi hjælper dem efter behov.</p> <p>Vi øver sociale spilleregler, turtagning, at tage hensyn til hinanden, at børn hjælper børn og det at kunne udsætte egne behov. F.eks. til vores daglige stuemøde lægger vi vægt på, at børnene øver sig i at udtrykke sig og lytte til hinanden. Alle børn skal høres og tages alvorligt uanset alder.</p> <p>På Bødkegården handler dannelse om at børnene prøver sig selv af i forhold til de relationer og aktiviteter de er i. Derudover at børnene gør sig nogle erfaringer og tilegner sig</p>

	<p>værdier, som glæde, stolthed og empati, som de kan bruge videre i livet.</p> <p>Eksempel: I garderoben opfordrer vi voksne børnene til at hjælpe hinanden. Vi guider barnet og anerkender barnet for selv det mindste forsøg på at hjælpe et andet barn f.eks. lyne jakken, få støvlerne af. Vi ser meget glæde og stolthed hos børnene, når de formår at hjælpe hinanden.</p>
<p>Leg Hvordan kommer "leg" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>På Bødkergården er legen betydningsfuld og vi prioriterer vigtigheden af, at alle børn oplever at være en del af et legefællesskab.</p> <p>Legen er grundlæggende for børnenes sociale og personlige udvikling samt dannelse.</p> <p>Det er vigtigt for os, at vi har mange forskellige steder både ude og inde, hvor leg har gode betingelser for at udfolde sig. Børnene er som oftest selv igangsættere af legen, hvilket respekteres og anerkendes.</p> <p>Børnene udfordres og udvikles ved selv at løse små konflikter i legen. Vi voksne er i nærheden, hvis der kræves støtte, guidning eller rammesætning i legen.</p> <p>På Bødkergården prioriterer vi også rammesatte lege, hvor vi udfordrer os selv i at være så meget med-legende som muligt. F.eks. sanglege, smager på lækre mudderkager i legehuset/sandkassen, fantasilege på traktoren. Der er gennem hele dagen en vekselvirkning mellem spontane og rammesatte lege.</p> <p>Det er altid de voksne, der har ansvaret for at delagtiggøre alle børn i fællesskabet.</p> <p>Det er vigtigt, at der er gode udfordrende legemiljøer, der appellerer til børnenes nysgerrighed, fantasi og kreativitet. Igennem legen udvikles kognitive, sproglige, kreative, motoriske og sociale kompetencer.</p> <p>Eksempel: På Bødkergården har vi fokus på "ugens leg", som er en rammesat fællesleg for alle, hvor vi voksne er med-legende, går foran og motiverer/animerer/inspirerer børnene til at være deltagende.</p>
<p>Læring Hvordan kommer "læring" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>På Bødkergården sker der læring hele dagen.</p> <p>Børnene lærer ved kommunikation, socialt samspil og at bruge deres krop og sanser. Ved at sanse og erfare, udvikler børnene deres forståelse af verden og hvordan den hænger sammen.</p> <p>F.eks. lugten i stalden og udmugning, blæsten og regnen på legepladsen, kuperet terræn i skoven og udfordringen ved at komme i svømmehallen.</p>

	<p>Børnene lærer gennem nye opdagelser og ved at eksperimentere på forskellige måder. Ligeledes ved at undre sig, stille spørgsmål og være nysgerrige.</p> <p>Det er ikke kun i leg og aktiviteter, at læring finder sted. Hverdagens rutiner rummer også mange muligheder for læring f.eks. ved måltiderne, børn hjælper børn, garderoben ved af og påklædning, toiletbesøg og håndvask.</p> <p>Vi præsenterer børnene for forskellige aktiviteter som skovture, fodring af dyrene, svømmehal, brætspil, morgensamlinger med planlagte temaer mm. Vi motiverer barnet til at deltage aktivt, men erkender også vigtigheden i at iagttage og spejle sig i andre børn.</p> <p>Eksempel: En stue i børnehaven arbejder med temaet "fugle". Til morgensamlinger lyttes til fuglestemmer, børnene tegner, der tages billeder på legepladsen og i skoven, døde fugle begravnes, der laves fuglemad til foderbrættet mm.</p>
<p>Børnefællesskaber</p> <p>Hvordan kommer "børnefællesskaber" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>På Bødkergården har børnene indflydelse på deres dag. De har reelle valgmuligheder der respekteres. De voksne udstikker rammerne for, hvad børnene selv må bestemme</p> <p>På Bødkergården har de voksne ansvaret for børnenes trivsel og udvikling ved bl.a. at være tydelige, nærværende og reflekterende. Vi hjælper, udfordrer og vejleder børnene i at træffe valg - både individuelt og i fællesskabet.</p> <p>Børnenes samvær med hinanden i de forskellige børnefællesskaber har stor betydning. Vi skaber relationer på tværs af køn, alder og kultur. Vi har fokus på gode relationer, hvor alle bliver set, hørt, anerkendt og respekteret. Det kan være i små og store grupper eller to og to, som bedste venner. At være inkluderet handler om, at barnet selv føler sig om en del af et fællesskab.</p> <p>Derudover benævner vi følelser og hensigter ved konflikter, som opstår når børn er samlet.</p> <p>Vi guider og rammesætter lege, aktiviteter og hverdagsrutiner, så alle kan være med.</p> <p>Eksempel: En mindre gruppe børn har staldvagten, hvor der skal muges ud, hældes mad op, renses trug, fejes, samles æg mm. De mange praktiske opgaver kræver at børnene hjælper hinanden i mindre grupper, så de oplever, at de i fællesskab løser en vigtig opgave.</p>
<p>Pædagogisk læringsmiljø</p> <p>Hvordan vi gennem hele dagen etableret et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter,</p>	<p>På Bødkergården er læringsmiljøerne præget af tryghed, struktur og forudsigelighed.</p>

<p>spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.</p>	<p>For os er det vigtigt, at læringsmiljøerne inspirerer til leg. At der er plads til fordybelse, leg og motorisk udfoldelse både inde og ude.</p> <p>Vi tilrettelægger aktiviteter i mindre og større grupper, på tværs af stuer, alder og køn. Børnene bliver lyttet til og deres egne initiativer respekteres og anerkendes.</p> <p>Vi motiverer og inspirerer børnene til at deltage i både børne- og vokseninitierede lege, planlagte- og spontant opståede aktiviteter samt hverdags rutiner.</p> <p>Vi inddrager nærmiljøet, lokalsamfundet i og omkring Østervrå, Kulturhuset og vores egen bus til at skabe et læringsmiljø, der også er åbent for verden uden for Bødkegården.</p> <p>Eksempel: En mindre gruppe børn fra vuggestuen går en gang om ugen på besøg i specialbørnehaven, hvor de synger og danser til guitaren.</p>
<p>Forældresamarbejde Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?</p>	<p>På Bødkegården er det vigtigt at forældrene føler tryghed, tillid og har tiltro til, at vi tager hånd om deres barn.</p> <p>Vi prioriterer, at forældrene føler sig set, anerkendt og respekteret som dem de er. Vi tror på, at dette er grundlaget for et godt forældresamarbejde.</p> <p>Vi tydeliggør vores pædagogiske grundholdninger på vores hjemmeside, i månedsbladet "Skrig og Skrål", gennem den daglige snak, dokumentation af aktiviteter, til forældresamtaler og på det årlige forældremøde.</p> <p>På Bødkegården er der et tæt samarbejde imellem Bestyrelsen, "Bødkegårdens Venner" og personalet. I samarbejde med personalet har "Bødkegårdens Venner" en stor andel i planlægning og gennemførelse af vores årlige julestue og dyreskue.</p> <p>Alle forældre inviteres også på en årlig ZOO-tur, spis-sammen-aften, kaffedage, til Forårsudstilling og Luciaoptog. Vi afholder desuden en årlig Bedsteforældredag.</p> <p>Inden barnet skal starte på Bødkegården inviterer vi både barn og forældre på besøg, så de kan se stedet og forældrene har mulighed for at fortælle om deres barn. Når barnet har været hos os i ca. 3 mdr. tilbydes der en forældresamtale.</p> <p>Ved overgange f.eks. fra vuggestue til børnehave og før barnet skal starte i førskolegruppe tilbyder vi en forældresamtale. Ved den afsluttende samtale i vuggestuen deltager en voksen fra den ny stue i børnehaven. I førskolegruppen følges der op med en ny samtale inden skolestart og der aftales hvad der eventuelt skal overleveres</p>

	<p>til skolen. Man er som forældre altid velkommen til at henvende sig - både om stort og småt.</p> <p>Eksempel: Alle vuggestuens forældre svarer "ja tak" til fællesspisning og møder op med mad hjemmefra til et fælles ta'-selv-bord. Personalet har dækket bord og flyttet alle trip-trap-stolene ovenpå i vores store fællesrum. De sørger for at alle forældre føler sig trygge og velkomne ved at finde pladser til alle og selv at være med ved bordet.</p>
<p>Børn i udsatte positioner Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?</p>	<p>På Bødkegården er vi særlig opmærksomme på børn i udsatte positioner. Vi er meget bevidste om at delagtiggøre alle børn i fællesskabet uanset individuelle udfordringer. Aktiviteterne og læringsmiljøet tilpasses det enkelte barns udviklingsniveau.</p> <p>Vi mener, at kvaliteten i samspillet mellem barn og voksen samt børn og børn i mellem er afgørende for at børn i udsatte positioner oplever sig som betydningsfulde i fællesskabet. Vi har fokus på en åben dialog med børnene om at alle er gode til noget og at alle har svært ved noget.</p> <p>I kortere eller længere perioder kan børn have brug for særlig opmærksomhed, at øve specifikke færdigheder og hjælp til at kunne deltage i leg, samvær og planlagte aktiviteter.</p> <p>Når vi er bekymret for et barn, drøfter vi med forældrene, hvad vi i fællesskab kan gøre for at hjælpe barnet. I første omgang forsøger vi at løse det med de muligheder, som vi selv har. Vi bruger vores Lederteam og kollegaer som sparringspartnere, for at belyse "hele" barnet – både barnets ressourcer og barnets udfordringer. Ved behov gør vi brug af vores tværfaglige samarbejdspartner i Familieafdelingen i kommunen.</p> <p>Familieafdelingen består af:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sundhedsplejerske - Psykolog - Talepædagog - Ergoterapeut - Fysioterapeut - Socialrådgiver <p>De kan tilbyde råd og vejledning til forældre og personale.</p> <p>Når vi er bekymrede for et barns trivsel, tilrettelægger vi i samarbejde med forældrene en systematisk tværfaglig indsats.</p>

	<p>Eksempel: Vi har på Bødkergården valgt at børn indskrevet som §-32 barn i specialbørnehaven har mulighed for at have deres hverdag på en almindelig børnehavestue med støtte, hvis det giver mening for barnets trivsel og udvikling.</p>
<p>Sammenhænge Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?</p>	<p>På Bødkergården har vi tradition for at lave førskolegruppe. P.t. har vi førskolegruppe, som ca. ½ år før skolestart samler de ældste børn fra børnehavestuerne.</p> <p>Det er en børnehavestue, som specielt har fokus på trivslen i den sammensatte gruppe og førskoleprægede aktiviteter, f.eks. at kunne sidde og koncentrere sig om en given opgave, holde rigtigt på en blyant, skrive sit eget navn, forstå en kollektiv besked, være selvhjulpen i garderoben og på toilettet.</p> <p>Vi har et samarbejde med Torslev Skole om at børnene besøger skolen og lærerne besøger børnene på Bødkergården. Vi samarbejder med skolen om en overlevering af børnene efter aftale med forældrene.</p> <p>Eksempel: Klasselæreren og den enkeltes venskabsven kommer på besøg i førskolegruppen, ligesom venskabsvennen er med rundt i indskoling, når gruppen kommer på besøg der. Der tages et gruppebillede af hver klasse med læreren, som børnene har mulighed for at se og snakke om inden skolestart.</p>
<p>Inddragelse af lokalsamfundet Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?</p>	<p>På Bødkergården gør vi en del ud af at bruge lokalmiljøet. Vi går tur i byen, til "Kjelds Sø", hvor vi fodre ænder. Vi bruger jævnligt naturstien rundt om åen, naturlegepladsen, "Frodes Skov" og multibanen ved sportshallen.</p> <p>Vi bruger svømmehallen ugentligt, Kulturhuset til teater og det lokale bibliotek.</p> <p>Vi har vores egen bus, hvilket gør, at vi kan komme til både skov og strand.</p> <p>Derudover har vi vores årlige forårsudstilling i samarbejde med biblioteket og dagplejen. Her bliver børnenes kreative ting, som er lavet igennem året, udstillet. F.eks. påsketing, fastelavns og juleklip, tegninger, malerier, projekter omkring dyr, billeder fra året. Vi inviterer børnenes familier og andre interesserede til at komme og se udstillingen. Derudover kommer den lokale avis på besøg og tager billeder og laver interviews til avisen.</p> <p>Vi lægger også billeder og historier op på Facebook, hvor vi fortæller om fastelavns- eller Lucia besøg på Ældrecenteret, besøg på Falck stationen eller om at vi har hentet hø ved den lokale landmand.</p>

Eksempel:

Vuggestuen har lavet en aftale med en lokal landmand om, at børnene må plukke majs i hans majsmark i oktober. Alle børnene plukker på skift flere majscolber, som de får med hjem i vuggestuen. Nogle blev kogt til frokosten og andre blev malet og hængt op som pynt.

1. ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social - og kulturel baggrund.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

Konkrete initiativer

- I legen
- I planlagte aktiviteter
- I spontant opståede situationer
- I daglige rutiner

Beskriv også her, hvad I skal være særligt opmærksomme på ift. børn i udsatte positioner.

På Bødkergården er vi meget bevidste om at se det enkelte barn med dets individuelle ressourcer.

- Leg vægtes højt, både på legepladsen og på stuerne.
- I legen er vi meget opmærksomme og parate til at guide børnene og komme med ideer til videreudvikling af legen, hvis behovet er der.
- Vi prioriterer planlagte aktiviteter på de enkelte stuer, fx stuemøder hvor arbejdes med køn, alder, krop, familie, følelser (herunder empati) og sociale spilleregler. Det er vigtigt, at børnene oplever samhørighed og fællesskabsfølelse på egen stue.
- I planlagte aktiviteter bliver børnegrupperne i perioder dannet på tværs af stuerne, køn og alder f.eks. bevægelse på plænen, skovture, sanglege, naturprojekter og svømning. Aktiviteterne er planlagte, så der bliver taget hensyn til barnet og det enkelte barns udviklingsniveau.
- Spontant opståede situationer prioriteres ligeledes og de voksne respekterer børnenes ideer og udspil, så børnene får lov til at lege deres egen leg uden indblanding. Ved behov går personalet ind og guider, hjælper med ideer og materialer.
- De voksne er optaget af at alle børn får succesoplevelser, som kan være alt fra at hælde mælk op selv til at springe fra vippen i svømmehallen.
- Vi inddrager børnene i daglige praktiske rutiner f.eks. hente mælk eller skraldetallerkner, tørre borde af, hjælpe med at forberede frugt m.m.
- Vi er bevidste om, at hjælpe børn i udsatte positioner ind i fællesskabet. Det gælder både i legen, planlagte aktiviteter, spontant opståede situationer og i de daglige rutiner.
- Der er et tæt dagligt samarbejde mellem børnehaven og specialgruppen Dueslaget om brug af sanserummet og fælles

	<p>musik og sanglege, ligesom børnene fra Dueslaget – efter behov - deltager i aktiviteter i vuggestuen, på børnehavens stuer og i førskolegruppen.</p>
<p>Tegn på læring</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Til hvert læringsmål noteres de tegn på læring som I forventer at se hos børnene.</i> - 	<ul style="list-style-type: none"> ● Når børnene er motiverede og interesserede i at være aktivt deltagende i legen og fællesskabet. ● Når børnene danner nye relationer på tværs af stuerne og tør indgå i nye relationer. F.eks. ser vi på vores årlige koloni og ture ud af huset, at der bliver dannet mange nye venskaber på tværs af stuerne.
<p>Læringsmiljø</p> <p><i>Beskriv hvilke indsatser I har fokus på indenfor alle 3 punkter om det gode læringsmiljø. Herunder skal I også beskrive hvorledes I, i jeres læringsmiljø (indenfor alle 3 områder) har fokus på børn i udsatte positioner.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Den fysiske indretning</i> - <i>Det pædagogiske personale</i> - <i>Børnefællesskaber</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ● Bødkergårdens forskellige læringsmiljøer skal være inspirerende og synlige for alle børn. Der skal være plads til små rum både ude og inde. De små rum giver større mulighed for ro og fordybelse for børnene. Læringsrummene kan altid forandres alt efter behov. ● På Bødkergården har vi et tæt samarbejde på tværs af afdelingerne, hvor der gives faglig sparring til hinanden på observationer af enkelte børn og børnegrupper. ● De voksne følger børnenes initiativer og udspil i legen. Vi støtter, guider, igangsætter og deltager i leg, både den spontane og den rammede leg. Derudover har vi blik for, hvornår vi skal trække os i legen igen. ● På Bødkergården er vi meget bevidste om, at alle børn skal opleve at være med i fællesskabet. Fællesskabsfølelsen har stor betydning for det enkelte barn. Det skaber tryghed og grobund for at danne relationer og venskab med andre børn. Vi er meget opmærksomme på de børn, der har brug for ekstra hjælp og guidning til at danne nye relationer.

2. SOCIAL UDVIKLING

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

SOCIAL UDVIKLING	
<p>Konkrete initiativer</p> <ul style="list-style-type: none"> - I legen - I planlagte aktiviteter - I spontant opståede situationer - I daglige rutiner <p>Beskriv også her, hvad I skal være særligt opmærksomme på ift. børn i udsatte positioner.</p>	<p>På Bødkegården giver børneflokkens særlige sammensætning masser af anledning til læring og dannelse i forhold til det fælles. Vi møder og anerkender barnet, der hvor det er følelsesmæssigt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi støtter børnene i legen og til leg med forskellige børn, i bl.a. vokseninitierede lege og rammesatte lege. Børnene øver sig på at danne nye relationer. • I de planlagte aktiviteter dannes grupper på tværs af stuerne, køn og alder. Vi støtter op om de nye venskaber der opstår. • Vi er opmærksomme på at inkludere alle børn i legen og fællesskabet. Det gælder også i de spontant opståede situationer og de daglige rutiner. • Børnehaven, specialgruppen, vuggestuen (de har også egen legeplads) og SFO'en med de yngste børn deler den store legeplads. Det giver mulighed for spontant opståede lege på tværs af stuer, afdelinger, alder og udviklingstrin. • I de daglige rutiner inddrager vi alle børn f.eks. i det daglige stue møde. Her oplever børnene, at blive lyttet til, selv at skulle lytte og opleve fællesskabet i den samme trygge gruppe. • På Bødkegården har vi fokus på at børnene kan øve sig i at samarbejde om at bygge et tårn, flytte et stort bildæk, hjælpe hinanden i garderoben, hælde mælk op mm.
<p>Tegn på læring</p> <ul style="list-style-type: none"> - Til hvert læringsmål noteres de tegn på læring som I forventer at se hos børnene. 	<ul style="list-style-type: none"> • Når vi ser at børnene udvider deres legerelationer på tværs af stuer, køn og alder. • Når børn hjælper børn, fx trøster et andet barn, hjælper et andet barn med at få støvlerne af, inviterer børn der står udenfor med i legen. • Når børnene finder nye legerelationer efter en planlagt aktivitet.
<p>Læringsmiljø</p> <p>Beskriv hvilke indsatser I har fokus på indenfor alle 3 punkter om det gode læringsmiljø. Herunder skal I også beskrive hvorledes I, i</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Børnehaven er indrettet med fem stuer. Stuerne er indrettet med små læringsrum, hvor børnene kan fordybe sig i legen. Der er i perioder på dagen mulighed for at børnene kan lege på tværs af stuerne.

Deres læringsmiljø (indenfor alle 3 områder) har fokus på børn i udsatte positioner.

- *Den fysiske indretning*
- *Det pædagogiske personale*
- *Børnefællesskaber*

- Vuggestuen er ligeledes indrettet med store og mindre rum, som giver plads til både større fælleslege og fordybelse i mindre grupper.
- Vi har et stort rum ovenpå, som kan bruges til rammesatte og spontane grovmotoriske aktiviteter.
- Legepladsen er et stort område, med plads til alle børn. Vi har boldbane, bålpladser, lille skov, sandkasser m.m. Her er der god plads til man kan fordybe sig i en lille gruppe eller være mange sammen til sanglege eller fodbold.
- Vuggestuen har sin egen lille legeplads, men bruger også den store legeplads efter behov.
- På Bødkegården er vi aktive sammen med børnene, går foran, ved siden af og bagved. Vi tager barnet i hånden og støtter, hvis der er behov for det.
- Vi arbejder struktureret med ICDP, "Relationscirklen", "Hånden og Hjertet", DPU (Dansk Pædagogisk Udviklingsbeskrivelse) samt andre værktøjer til at beskrive barnets sociale udvikling.
- Der er fokus på gode legerelationer i børnesammensætningen ved spontane og planlagte aktiviteter.

3. KOMMUNIKATION OG SPROG

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

KOMMUNIKATION OG SPROG

Konkrete initiativer

- I legen
- I planlagte aktiviteter
- I spontant opståede situationer
- I daglige rutiner

Beskriv også her, hvad I skal være særligt opmærksomme på ift. børn i udsatte positioner.

På Bødkergården forstår vi kommunikation og sprog bredt og tænker både verbalt sprog, kropssprog, Tegn-til-Tale og kommunikationskort.

- På Bødkergården giver vi meget plads til legen i dagligdagen, da det netop er igennem legen at barnets sprog og kommunikation bliver udviklet. Vi er meget opmærksomme på de børn, som ikke selv indgår i dialoger i legen. Her understøtter og guider vi dem i kommunikationen med de andre børn.
- I planlagte aktiviteter er vi meget bevidste om, at give tid og plads til, at alle børn kan indgå i dialogen. Vi benævner ting og skaber dialog om det børnene er optaget af. Når vi har stuemøde er der meget fokus på en god dialog med børnene, vi synger sange, læser højt for børnene - både historier samt rim og remser.
- De voksne italesætter børnenes følelser og kropssprog - både i konflikter og succesoplevelser.
- De voksne følger så vidt muligt børnenes initiativer/udspil f.eks. hvis de gerne vil læse en bog, lave rim og remser eller synge.
- De voksne guider børnene i hvor og hvornår de må hviske, snakke eller råbe.
- De daglige rutiner giver meget mulighed for en god kommunikation og dialog med børnene. Vi er meget bevidste om at skabe dialogen i rutinesituationer. F.eks. er garderoben ved af/påklædning et rigtig god sted til at benævne ting samt at have en god kommunikation med børnene.

Tegn på læring

- Til hvert læringsmål noteres de tegn på læring som I forventer at se hos børnene.

- Når børnenes ordforråd bliver større og de bruger sproget til at lave aftaler med hinanden samt sige til og fra.
- Når konflikterne oftere løses verbalt og der sker en ændring i kontaktformen/sproget.

	<ul style="list-style-type: none"> ● Når børnene kan modtage og forstå en eller flere beskeder. Både direkte og kollektive. ● Når børnene synger med på sange f.eks. vores "madpakkesang", spontant selv synger sange eller øver sig på rim og remser. ● Når børnene aflæser hinandens kropssprog og handler ud fra dem.
<p>Læringsmiljø <i>Beskriv hvilke indsatser I har fokus på indenfor alle 3 punkter om det gode læringsmiljø. Herunder skal I også beskrive hvorledes I, i jeres læringsmiljø (indenfor alle 3 områder) har fokus på børn i udsatte positioner.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Den fysiske indretning - Det pædagogiske personale - Børnefællesskaber 	<ul style="list-style-type: none"> ● Bødkergården er indrettet med mange små læringsrum både ude og inde, hvilket giver god plads til fordybelse og udvikling. ● På Bødkergården har vi hele tiden fokus på at bruge sproget, både med ord, mimik og kropssprog. Derudover er de voksne meget tydelige i deres kommunikation med børnene. ● På Bødkergården er vi voksne rollemodeller som lytter, fortæller, stiller spørgsmål, leger med sproget sammen med børnene og indbyder børnene til dialog. ● Vi bruger TRAS og Palle Post screening. ● Der arbejdes bl.a. med brug af Pictogrammer og Social Storys for børn i udsatte positioner. ● Vi bruger talekonsulenten fra PPR til faglig sparring. ● Hvis børnene skal udvikle sig, er det vigtigt at de oplever at blive respekteret og at de kan respektere andre. Derfor er der også fokus på børns sprogbrug og omgangstonen på Bødkergården. Børnene skal lære at lytte og give plads til hinanden, så alle børn får mulighed for at føle sig som en del af fællesskabet.

4. KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

Konkrete initiativer

- I legen
- I planlagte aktiviteter
- I spontant opståede situationer
- I daglige rutiner

Beskriv også her, hvad I skal være særligt opmærksomme på ift. børn i udsatte positioner.

Bødkergården er mulighedernes gård med plads til store arm- og ben bevægelser, dyr i stalden og egen bus.

- I legen har vi voksne fokus på at anerkende kropslig udfoldelse for at give børnene lyst til at prøve sig selv af.
- Den voksne hjælper barnet og tager barnet i hånden fx i svømmehallen, på de vilde rutsjeture i skoven, kælketure og guider eller går med barnet, så de sammen vover det vilde.
- Alle børn er med i planlagte aktiviteter fx på den årlige koloni, i svømmehallen, i skoven eller i stalden. Aktiviteterne forgår både på tværs af stuerne, aldersopdelt eller i mindre grupper.
- Børnene bruger sanserne at dufte og smage, når vi laver suppe til den årlige høstfest, når vi bager pandekager på bål, koger kranier af døde dyr, når vi bager boller eller pebernødder til jul.
- Ved planlagte aktiviteter sætter vi voksne gang i rammesatte lege, som fx "Bevægelse på plænen", OL, race på mooncar, hvor pulsen kommer op. Ligeledes sætter personalet gang i rammesat leg på loftet.
- Vi bruger iPad'en, materialet fra IT-kufferten og Apple-TV'et i planlagte aktiviteter.
- I stalden har børnene mulighed for at lugte og mærke dyrene, deres foder, strøelse og lort.
- Vi guider, motiverer og anerkender børnene i garderoben, så de selv kan klare at komme i overtøjet. Fx lyne lynlåsen, få bukserne ud over støvlerne, selv vende ærmerne rigtigt. Barnet bliver motiveret til at blive ved at øve og oplever stoltheden og sejren, når det kan selv.
- Vi har fokus på hvilke aktiviteter der øger og sænker arousalniveauet for det enkelte barn.
- Vi er opmærksomme på at hjælpe børn i udsatte situationer med i de forskellige planlagte aktiviteter, de spontant opståede aktiviteter og i de daglige rutiner.

Tegn på læring

- Til hvert læringsmål noteres de tegn på

- Når børnene bliver mere selvhjulpne i garderoben.
- Når børnene har lyst til at deltage i fysiske aktiviteter.
- Når børnene glæder sig til at komme på koloni, i svømmehallen

<p><i>læring som I forventer at se hos børnene.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Når børnene selv udforsker deres krogs kunnen. • Når børnene selv søger og bruger de motoriske redskaber.
<p>Læringsmiljø <i>Beskriv hvilke indsatser I har fokus på indenfor alle 3 punkter om det gode læringsmiljø. Herunder skal I også beskrive hvorledes I, i jeres læringsmiljø (indenfor alle 3 områder) har fokus på børn i udsatte positioner.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Den fysiske indretning</i> - <i>Det pædagogiske personale</i> - <i>Børnefællesskaber</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Bødkergårdens legeplads er indrettet med mange motoriske udfordringer, fx bakken, gynger, klatretræ, sandkasse, "byg-selv-materialer" (paller, dæk, sandsække mm.). • Vi bruger vores store legerum på loftet, til at udfordre og stimulere børnenes motorik og sanser, både ved spontane og planlagte lege. • Bødkergården er indrettet handicapvenligt ude som inde, så der er adgang for kørestole, gå- og stå stativer inde som ude. • På Bødkergården lægger vi vægt på at vi voksne har mod på og lyst til at bruge sig selv og sin krop som rollemodel for børnene på rutsjebanen, i skoven, i køkkenhaven mm. • Der er indkøbt termokeddragter, så alle voksne kan færdes tørt og varmt uden for i kolde perioder. • Vi bruger fysio- og ergoterapeuter fra PPR til faglig sparring. • På Bødkergården er vi opmærksomme på at alle børn bliver inddraget i passende udfordrende fællesskaber.

5. NATUR, UDELIV OG SCIENCE

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

NATUR, UDELIV OG SCIENCE

Konkrete initiativer

- I legen
- I planlagte aktiviteter
- I spontant opståede situationer
- I daglige rutiner

Beskriv også her, hvad I skal være særligt opmærksomme på ift. børn i udsatte positioner.

Bødkergårdens fysiske rammer med stor legeplads, stald med dyr, køkkenhave, egen bus og naturen i gåafstand danner basis for at bruge uderummet som et selvfølgeligt "rum" til alle dagens aktiviteter: leg, spisning, stuemøder, kreative værksteder mm.

- På Bødkergården har børnene store udenoms arealer med legeplads, "skov", frugttræer, byggelegeplads, sandkasse med vand mm. til rådighed hver dag.
- På Bødkergården laver vi planlagte naturforløb. Børnene er inddelt på tværs af stuerne i aldersopdelte grupper, så vi målrettet kan tilpasse emnet børnenes udviklingsniveau.
- Børnene har paller, sandsække, bildæk, lægter og andet materiale til rådighed, hvor de i praksis prøver kræfter med fx tyngdekraft, egen muskelkraft og logik.
- Når børnene spontant får øje på en fugl eller finder insekter under sten m.m. følger vi voksne børnene og bliver undersøgende på "Hvad hedder insektet"? "Hvordan synger fuglen"?
- Døde dyr undersøges og pelses, konserveres, begravnes eller lægges i sprit. Levende insekter samles i indendørs terrarium.
- På Bødkergården skiftes de forskellige stuer og vuggestuen til at have staldvagten. Her inddrages børnene på skift i pasning af Bødkergårdens dyrehold. De muger ud, fodrer dyrene og lukker dem ud og ind igen, ser dyr blive slagtet mm.
- Vi bruger også vores drivhus til fremstilling af bl.a. tomater og agurker. Børnene hjælper med at vande i drivhuset. Når grøntsagerne er modnet, smager vi på dem til frugt. Vi har også en køkkenhave med grøntsager, hvor børnene er med til at så, sætte, vande, luge og høste.
- Mange måltider indtages udenfor.
- Børn med større behov for sansestimulation har glæde af at mærke suset i gyngen, lugte i stalden, sparke til blade, hoppe i vandpytter, kæle med kaninen, dufte røgen fra bålet og høre hanen gale.

<p>Tegn på læring</p> <ul style="list-style-type: none"> - Til hvert læringsmål noteres de tegn på læring som I forventer at se hos børnene. 	<ul style="list-style-type: none"> • Når børnene er interesseret i naturen og kan genkende forskellige fugle, insekter m.m. • Når børnene selv er opmærksomme på, at der er smidt skrald i naturen og samler det op. • Når de udviser empati og omsorgsfuldhed over for dyr. • Når de selv kan fortælle, hvor maden i madkassen kommer fra.
<p>Læringsmiljø</p> <p>Beskriv hvilke indsatser I har fokus på indenfor alle 3 punkter om det gode læringsmiljø. Herunder skal I også beskrive hvorledes I, i jeres læringsmiljø (indenfor alle 3 områder) har fokus på børn i udsatte positioner.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Den fysiske indretning - Det pædagogiske personale - Børnefællesskaber 	<ul style="list-style-type: none"> • På Bødkegården har I et stort udeareal, hvor der er plads til fordybelse omkring bål, på byggeren og vores udeværksted. Her er der plads til at fordybe sig, iagttage, sanse og eksperimentere. • Vuggestuen har mulighed for at veksle mellem den store og den lille legeplads efter børnegruppens behov. • På Bødkegården inspirerer og undrer vi voksne os sammen med børnene omkring naturen og naturfænomener f.eks. "Hvorfor smelter sneen"? "Hvorfor falder bladene af træerne", "Hvor kommer æggene fra", "Hvorfor skal lammet slagtes"? • På Bødkegården har vi fokus på at bruge teknologiske hjælpemidler som fx iPad og forstørrelsesglas i undersøgelse af natur og naturfænomener. • Udelivet bidrager til at alle børn har flere muligheder for at danne relationer til både børn og voksne på tværs af stuerne.

6. KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

Konkrete initiativer

- *I legen*
- *I planlagte aktiviteter*
- *I spontant opståede situationer*
- *I daglige rutiner*

Beskriv også her, hvad I skal være særligt opmærksomme på ift. børn i udsatte positioner.

På Bødkegården åbner kombinationen af børneflokkens mangfoldighed, vi voksnest rummelighed og lokalsamfundets åbenhed op for mange muligheder for at børnene oplever forskellighed i kultur, traditioner og ressourcer i et respektfuldt miljø.

- Der skiftes løbende ud i legetøj og materialer, som er tilgængeligt for børnene indenfor, så de hele tiden udfordres på kreativitet og fantasi.
- Normer og kultur sættes i spil når børnene leger far, mor og børn.
- Når børnehaven inviteres til fødselsdag i private hjem, oplever børnene forskellige hjem med hver deres indretning, mad, legetøj og stemning.
- På Bødkegården får alle børn i deres børnehave tid mulighed for at deltage i:
 - Koloni
 - Bødkegårdens Julestue
 - Cirkusforestilling til Dyrskue.
 - Forårsudstilling med børnenes egne værker.
 - Børneteater i kulturhuset
 - Musik og sanglege med musikpædagog.
 - Forberedelse af højtider med pynt, bagværk og andre traditioner.
 - Dukketeater med nissen Filurius i december.
- Vi er opmærksomme på hvad børnene er optaget af og udvider snakken omkring emner som teater og eventyr.
- Ved de daglige rutiner italesætter vi temaer som fx andre kulturer, hudfarve, sprog, handicap, mad, familiemønstre og køn.
- Vi bruger bl.a. stuemøderne til højtlesning, historie fortælling, små teaterstykker og sanglege.

Tegn på læring

- *Til hvert læringsmål noteres de tegn på læring som I forventer at se hos børnene.*

- Når børnene efterspørger og snakker om de kulturelle oplevelser de har deltaget i.
- Når børnene på eget initiativ inddrager noget af det oplevede i deres leg.

	<ul style="list-style-type: none"> • Når børnene selv eksperimenterer med det legetøj og det de har omkring sig af materialer til at bygge, skabe, lege, spille teater for og med hinanden. • Når børnene selv italesætter forskellige familietyper, køn, hudfarve, sprog mm. i et positivt sprog.
<p>Læringsmiljø <i>Beskriv hvilke indsatser I har fokus på indenfor alle 3 punkter om det gode læringsmiljø. Herunder skal I også beskrive hvorledes I, i jeres læringsmiljø (indenfor alle 3 områder) har fokus på børn i udsatte positioner.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Den fysiske indretning - Det pædagogiske personale - Børnefællesskaber 	<ul style="list-style-type: none"> • På Bødkegården laver vi mange kreative udeværksteder rundt omkring på legepladsen. De etableres løbende efter årstider, indhold og fokusområder. • Vores trappelift sikrer at vores kørestolsbrugere kan deltage i teaterforestillinger, forårsudstillingen, musik mm. på loftet. • På Bødkegården udstiller vi løbende børnenes kreative værker. Det sker både i vinduer, på opslagstavler, under udhæng og i træerne på legepladsen. • Vi voksne er rollemodeller for at skabe den gode kultur på Bødkegården. Vi møder og ser det enkelte barn der, hvor det er og personalet er interesseret i børnenes udtryk, interesser og leg. • På Bødkegården hjælper vi voksne børnene med at få forståelse og respekt for egne og andres værdier ved selv at være gode rollemodeller i det anerkendende møde med børn, forældre, bedsteforældre, kollegaer og gæster i huset. • Børnene føler identitet som dreng, pige, stor, lille samt tilhørsforhold til mindre grupper af venner, stuen, børnehaven, Bødkegården mm. • Børn i udsatte positioner støttes med ekstra opmærksomhed og/eller hænder.

